

nooit tot
et andere
re wille-
d. Schuit
van heden
t: uit het
later een
et andere
e bestrij-
de lente
meer ijs
is.

getrouw
in Lingen
st. Geref.
t, is hem
n en her-

tsfz moest
niet van

te doen.
at op het
zoo goed
it wèl en
ten is?
staan van
S.) was
haarlok
gevallen".
dat meer-
naar heeft
zien wat
en kapper

De Cock
reglement
kbaar be-
DER ZIJDE
ler goede-

e l'? Wel-
ik van de

heden, of
kan gaan,

prof. v. d.
ste: „Kan
n dan het
Acte van
oven aan-
t 1834 en
an als in
? Het kan
ing hangt
en deel af
nder. Wie
goet maar
tist. Lees
Doleantie,
w. 12.

at wat zij
tsch Geref.

rinner me
uitelingen,
ders spre-
uw geble-

de dolee-

niet goed.
es den na-
ninst geen
engel kun-
euren naar
k een god-
die gedeel-
volkomen
Zoals im-
gt, ook in
ekend, tot
ordt. Maar
en in geen
ook maar
is, evenals
heilig en
onderdee-
zaligheid
afer kan
en onreine
en dóór de
orzaak, de

tweede, in
en moeder

„Wij hebben te vragen niet wat enkelen meenen
(dat waren dan de menschen in „Kerk B", die toch
nog niet zoo dachten als hij, K. S.), maar wat het
hoofdorgaan verkondigt en wat aan de Vrije Uni-
versiteit zonder tegenspraak der andere Theologische
professoren door haar meest invloedrijke hooglee-
raar... verkondigt wordt en wat blijkbaar bij de
daar onderwezenen de vruchten zijn".

Tot zoover 't citaat. Maar van wie was „De Heraut"
een hoofdorgaan? Niet van eenige kerk. Zouden wij
een eventuele samenwoning moeten laten afhangen
van wat in „De Wakker" staat; of van hetgeen alle
onderwezenen van Apeldoorn als vrucht doen zien?
Ik neem aan, dat er zijn, die iets anders verkondigen
dan ze daar geleerd hebben. Bij ons is dat tenminste
ook elken dag mogelijk.

p) Wij concluderen dus: een specifiek „begin-
sel" der Christ. Geref. Kerken" is uit de Verantwoor-
ding van de „trouwegeblevenen" van 1892 niet te for-
muleeren. Dat is maar goed ook; want wie met een
geformuleerd „beginnsel" zou werken, die zou het sa-
men opereeren met de belijdenis maar bemoeijli-
ken. Liever een samen gaan staan op den bodem der
belijdenis, dan een elkaar ophouden met niet eens op
papier-gezette „beginnselen", waarnaar men maar ra-
den moet. Een apart beginnsel ter bepaling van de
voor een vereeniging vereischte mate der dogmatische
knapheid en consequentie van bepaalde individueele
voorgangers hebben de Christ. Geref. Kerken niet.
Zij kunnen het niet hebben. Niemand kan het hebben.
Want hier is geen percentage ooit aan te geven. Want
de één komt met een consequente redeneering, de an-
der zegt maar eens wat, om te probeeren of 't zoo kan.
Er is ook over Kuypers „consequentie" hopeloos ge-
zeurd in 1892 en vervolgens. Van Lingen, 21, spreekt
over eenige Kuypersche improvisatie-redeneerin-
gen inzake den doop; hij is 't er niet mee eens, en wij
evenmin. Maar als nu Van Lingen zegt: dat is nu
„wel een schoon in-elkander-passend filosofisch
systeem", maar geen belijdenis, dan zeggen wij: par-
don, het is niet juist, maar het is ook geen systeem,
en het heeft met filosofie geen steek te maken, en het
past heelemaal niet, maar het rammelt. Laat men maar
niet van „beginnselen" spreken, waar men met impro-
visaties te doen heeft. En met protesten en afweer-
maatregelen tegen die improvisaties. Soms zelfs met
contra-improvisaties. Ik ben een beetje bang voor „be-
ginnselen", die worden uitgeroepen, maar niet gefor-
muleerd.

We zullen het voor ditmaal erbij laten. Wat prof.
v. d. Schuit verder opmerkt, hopen we nog te bespre-
ken. Dan komen meteen die „leergeschillen" ter tafel.

Onze bedoeling is, ertegen te helpen waken, dat men
de hoognoedige samenleving van wie één en dezelfde
belijdenis hebben, niet onwillekeurig tegenhoude door
een onbedoeld onjuiste teekening van het verleden,
met als gevolg daarvan een vergrooten van den af-
stand tusschen degenen aan wie God beveelt, den af-
stand te doen verdwijnen. Indien de ééne groep zou
zeggen: „zóó staan wij" (officieel), terwijl het in
feite niet zoo is, dan kan de andere óf het-
zelfde doen, óf tegen de gevaren eener imaginaire
situatieteekening op haar hoede zijn, in elk geval is
het resultaat: onnoodige verwijdering.

Dáárom rept ik in het begin van dit artikel even
van het Pinksterfeest. Een ander artikel in dit num-
mer spreekt over het Pinksterfeest van het feest van
't fijne puntje. Ik ben vast overtuigd, dat God
wil, dat de Chr. Gereformeerden en wij gaan samen-
leven. Die overtuiging heb ik al lang vóór de vrij-
making herhaaldelijk uitgesproken en die zat er
juist achter, als ik tegen een m. l. onjuiste
teekening van de tusschen hen en ons aanwezige
situatie fel opponeerde. Dr N. H. Ridderbos moge
blijkens zijn jongste geschrijf daar al niets van begre-
pen hebben, maar dat kunnen wij niet helpen. Maar
temeer nu, nu er eindelijk eens gesproken is tusschen
deputaten en deputaten, is het goed als alle voor-
lichters, en ook alle deputaten, zooals prof.

zelf niet in orde. Hún levenshouding ten opzichte van
het sexeuele beweegt zich dan heel vaak niet in het
goede spoor! Zij doen dan zelf b.v. op dit gebied din-
gen, waarvan zij zelf niet ten volle overtuigd zijn, dat
zij ze mógen doen. Of, erger: ze verrichten handelinge-
n, waarvan zij heel goed weten, dat zij ze niet mo-
gen doen. Iedereen zal, zonder meer, toe moeten stem-
men, dat zulke ouders zulke zaken nooit open en eer-
lijk met hun eigen kinderen zullen kunnen bespreken,
en dáúrvan bespreken! En als gevolg daarvan zullen ze
dan ook bepaalde bijbelgedeelten, aan tafel, in tegen-
woordigheid van hun kinderen, niet durven lezen.

Maar zodoende komt men meer en meer in de
knoei; en men komt van het eene geknoei in het andere.
Ik wees U reeds op de oteering, die het Woord
des Heeren hierin aangedaan wordt: „bepaalde gedeel-
ten zijn toch maar niet goed te lezen!" Dit is wel het
ergste. De „lamp voor onzen voet" wordt daarin, ik
zeg nogmaals: onbedoeld, besmeurd; zijn licht wordt
verduisterd!

Maar ook voor het gezinsleven stelle men zich de
bezwaren niet te gering voor. Stel U maar even de
gewoonste zaak van de wereld voor: dat er meer kin-
deren aan tafel zitten; wat jongere dus, maar ook
reeds wat oudere. Tien tegen één, dat één van die

v. d. Schuit er één is, hun uiterste best doen, de
situatie van 1892 en dus ook die van 1951
precies te teekenen. Opdat in de Pinksterweek niem-
and, ook niet met een goedbedoelde bestending
van imaginaire, tegenhoude wat God beveelt. „Het
fijne puntje zien" is de eerste conditie voor besten-
ding van de Pinkstervreugde: dat samen wone wat
hetzelfde belijdt. En als de „Christelijke Gerefor-
meerde Kerken" evenmin als de onze een „beginnsel"
hebben (dát is nu eigenlijk, om met Van Lingen te
spreken, een woord uit het „philosophische" woorden-
boek), dan moeten we het ook niet praetendeeren.

Het is niet de vraag, of het ook anders
kan. Want er zijn duizend manieren van het rijden
van een verkeerde schaats en dus ook duizend manie-
ren om van het bepaalde moment, waarin God in het
heden ons voor een nieuwe situatie plaatst, in con-
crete nieuwe handelingen te komen tot herstel van
wat gebroken is en tot opbouw in vereende marsch-
colonne.

K. S.

Theologische Hoogeschool-dag

We willen al vast enkele mededeelingen doen: dan
kan ieder zijn agendum al vast laten bezetten.

De bidstond is bepaald op Dinsdag 25 Sept. a.s.
Voorganger: ds E. T. v. d. Born te Amersfoort.

De Hoogeschool-dag is bepaald op den volgende(n)
Woensdag 26 Sept.

Sprekers zijn gevraagd. Maar de namen hoort U
later.

We zitten met een moeilijkheid. De Geref. Gemeen-
te te Kampen krijgt een nieuw, mooi kerkgebouw.
Het is evenwel niet zeker, of het gereed zal zijn
tegen eind September. Daarom is het gewenscht, dat
onze accurate pedel, de Heer J. Bos, Broederweg 15,
spoedig weet, hoeveel menschen er komen. Daarom
is ons verzoek: schrijft zoo spoedig mogelijk aan hem,
hoeveel bussen en hoeveel menschen. De Heer Bos
is onze commune memorie.

K. S.

MARIA, DE MOEDER GODS

Hoewel het in ons voornemen lag, een overzicht
van de Roomsche Marialeer te geven aan de hand van
het Mariologiae Compendium van Pater J. Keuppens,
zullen we, daar anders de artikelenreeks te lang wordt,
slechts de voornaamste punten van de Marialeer aan-
stippen uit de werkjes van Pater C. Friethoff O.P.,
„Katholieke Marialeer", 1937 en „Maria, onze Midde-
lars, naast Jezus, onze Middelaar", 1934.

Allereerst moeten we dan wijzen op den naam die in
de Roomsche Kerk bij voorkeur aan Maria wordt ge-
geven: Moeder van God. Waarom is Maria de
moeder van God? Omdat Jezus God is. De docteren
meenden, dat Jezus wel God, maar geen mensch was;
de Arianen, dat Hij wel mensch, maar geen God was;
Nestorius onderscheidde in Jezus twee personen. Hij
wilde wel erkennen, dat Maria moeder van Chris-
tus, maar niet, dat zij moeder van God was. God
heeft in zijn kerk een gezag gegeven met macht be-
kleed, om op de alleen juiste wijze het Woord Gods
uit te leggen. Op het Concilie van Efeze van 431 werd
Nestorius veroordeeld, omdat hij loochende, dat Maria
de moeder van God is¹⁾.

Van nu aan wordt de vereering van Maria algemeen.
De gebeden tot Maria worden een vaste gewoonte.
Justinianus smeekte om haar voorbede voor herstel
van het Romeinsche rijk. Bonifacius IV liet zich door
keizer Phokas het Pantheon van Agrippa geven, ver-

1) Friethoff. Katholieke Marialeer, p. 12—14.

wijderde daaruit de standbeelden der heidensche god-
heden en wijdde het in 600 aan Maria en de martelaren.
Deze Christelijke olympus had de oude god en wereld
verdrongen. Trots het dogma van Chalcedon, waarbij
de twee naturen van Christus zorgvuldig waren onder-
scheidt, was het menschelijke in Christus voor het
bewustzijn van het Katholieke volk door het godde-
lijke geabsorbeerd, werd Hij slechts als God voorgest-
eld, vereerd, aanbeden. Men had behoefte aan een
verdere menschelijke bemiddeling, waardoor de god-
delijke majesteit toegankelijk en de strengheid van den
rechter voor den genadexoekende werd verzacht: geen
heilige kon ze krachtiger overnemen, dan de gebene-
dijde Moeder Gods²⁾.

Men ziet het in de Roomsche Kerk zóó, dat Maria
is opgenomen in de Goddelijke Familie. Beiden (de
Vader en Maria) hebben een gemeenschappelijk Kind:
dezelfde goddelijke Persoon, die naar de ééne natuur
van den Vader, naar de andere natuur van Maria
voortkomt³⁾. Men wordt niet moede, Maria steeds
maar weer met dezen naam te noemen. Juist aan
dezen naam ontleent men de vrijmoedigheid om Maria
bemelhooge er te geven.

Evenwel was in den strijd tegen Nestorius de
hoofdzaak niet, dat Maria zou zijn de moeder Gods.
De hoofdzaak was, dat de twee naturen van Christus
niet mochten worden gescheiden. De bijzaak is op
den voorgrond geplaatst. Dit is de plaats van Maria.
In den strijd ging het niet om haar, maar om haar
Zoon⁴⁾.

Enumatil.

K. MEIMA.

2) P.R.E. 3 XII, p. 315.

3) Friethoff a.w. p. 17.

4) Dictaat K. Schilder Capita Selecta, p. 66.

*• Vervolg Ds J. Bosch

Het volgende gedeelte van het ingezonden stuk van
ds J. Bosch luidt aldus:

„Ik zal op al uw beweringen verder niet ingaan,
hoewel mij hier en daar niet alles even duidelijk is.

„Dat de Synode wel het zwaard hanteeren kan, maar
geen zwaardsmederij is, versta ik, Zij is geen Acade-
mie. Maar een Synode kan wel het recht en de plicht
oefenen, om zelfs een academie tot de orde te roepen,
als deze de Belijdenis te kort doet. Zij heeft in naam
der Kerk, te getuigen tegen wat de waarheid Gods
bedreigt van de zijde der wetenschap die uitgaat,
niet van de Schrift, maar van het logisch denkend subject.

„Gelukkig dat tegenover den vrien loop en voortgang
van de ingeslopen scholastiek in onze Kerken gebleven
is een volk dat weigert voor de ijdele filosofie der
wereldsche wetenschap een voetval te doen.

„Het is en blijft noodig dat het conflict van 1896 dat
gesmoord is, weer opleeft, en dat De Reformatie ook
hierin volharde, gelijk zij zoo menigmaal geen onzeker
geluid deed hooren".

Tot zoover ds Bosch.

Inzake synode en academie deel ik het standpunt van
ds Bosch, gelijk reeds duidelijk gebleken is. Als men
maar geen contra-college geeft tegen een verkeerd geacht
academisch college, doch tegen welgeformuleerde on-
juiste stellingen de belijdenis laat spreken, op kerkelijke
manier. Overigens vraag men zich af, wat dat is: „uit-
gaan van het logisch denkend subject". Als dat een
kennis-theoretisch oordeel is, late de kerk de belijdenis
spreken, art. 2 van de Confessie, de Dordtsche Leerrege-
ls over het natuurlijke licht, den catechismus over den oor-
sprong van het oprechte geloof, over de bron van ons
weten der beleden waarheden, de genademiddelen.

„Dat een debat gesmoord is, vooral door de eigenaardige
manier, waarop dr Kuypers zijn opponenten beantwoordde,
heb ik al gezegd. Hoe men zoo'n „gesmoord" conflict
weer aan de orde stellen kan ter fine van een oplossing?
De academie op haar manier, de kerk, zoo noodig, op
hár manier.

„We zijn het dus tamelijk wel eens geloof ik. Later
het vervolg. K. S.

oudere al gauw in de gaten zal krúgen, dat vader
„wat overslaat". En eveneens zal hij gauw te weten
komen, wat vader overgeslagen heeft. Want hij zal
het stiekum na gaan zoeken in den Bijbel. En het ge-
vonden hebbende, zal hij met zijn jongere broertje
zich misschien wel gaan verkneuteren over dat over-
geslagen gedeelte. En dit broertje zal eerlang een
ander, nóg jonger, op hetzelfde zondige pad gaan
voeren. En nu alweer: welk een gedachten vormen
zich bij zulke kinderen over den Bijbel? Maar ook,
welk een gedachten zullen zich bij zulke kinderen
vormen aangaande hun ouders?! Misschien nog wel ver-
keerde ook, die niet eens aan de werkelijkheid beant-
woorden!

Zulk een zondige ontwikkeling kan gemakkelijk lan-
gen tijd ongestoord doorgaan. In het gunstigste ge-
val zal vader nog ontdekken, op welk een zondig pad
zijn kinderen aan het wandelen zijn; en ertegen op
gaan treden. Maar hoe zal hij optreden? Hij, die toch
eigenlijk de aanleiding geweest is en nog is! Tien te-
gen één, dat hij niet met ze zal spreken, zooals hij
met ze zou moeten spreken; maar al te veel zal het
voorkomen, dat hij ze plomperloeren en op ruwe ma-
nier zal bestraffen; en ze zeggen, „dat hij het vol-
strekt niet meer hebben wil, want dat er dan andere

dingen zullen gebeuren". Of dat helpen zal? Heel vaak
zullen deze kinderen als bij intuïtie aanvoelen, dat
vader zólf niet recht in zijn schoenen staat en maar
wat „grooten woorden" gebruikt!

Zulke kinderen nu, het is haast overbodig het ze
zeggen, zijn ook verknoeid voor de jeugdvereeniging.

Het verband tusschen de jeugdvereeniging en het
gezin is té eng, dan dat het werk op de jeugdvereen-
iging niet de groote nadeelen zou ondervinden van
de fouten in de opvoeding in het gezin.

Het zal toch, zonder meer, duidelijk zijn, dat die-
zelfde kinderen, die thuis onder elkaar wat zitten te
gnulven om bepaalde verhalen uit den Bijbel, b.v. dat
het kindeke van vreugde opsprong in Elisabeth's
schoot, ook hun vriendjes op de jeugdvereeniging in
hun gnulven zullen trachten te betrekken, als dáár
zoo'n stof aan de orde komt.

Daarom is het zoo goed, als de leider of leidster
van de jeugdvereeniging iets afweet van de gezinnen,
waaruit de kinderen komen.

Maar, wat van het meeste belang is, die leider of
leidster moet zélf op het goede spoor staan! Om af
te kunnen snijden wat afgemeden moet worden; en
om zóó te kunnen spreken, als op een bepaald moment
gesproken móet worden. P. JASPERSE.